

**Приватний вищий навчальний заклад
«Медико-Природничий Університет»**

м. Миколаїв

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна	Вікова психологія
Освітньо-професійна програма	Психологія
Освітньо-професійний ступінь	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	053Психологія
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна
Рік навчання/семестр	III рік, семестр 6
Кількість кредитів ECTS/ Обсяг	Кредитів 10 усього годин 300 лекцій 76 семінарські 74 самостійна робота 150
Викладач ПП	Петьков В.А.
E-mail, контактний телефон викладача	
Посилання на сайт	
Консультації	За графіком впродовж навчального року
Анотація до курсу	«Вікова психологія» є складовою частиною дисциплін психологопедагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки висококваліфікованих фахівців, зокрема: опанування системою знань про закономірності психічного розвитку та становлення особистості на різних етапах її життя.
Мета та завдання курсу	Метою навчальної дисципліни «Вікова психологія» є забезпечення майбутніх психологів фундаментальними знаннями закономірностей та психологічних особливостей розвитку людини на різних етапах онтогенезу. Основні завдання навчальної дисципліни «Вікова психологія»: 1) забезпечити засвоєння здобувачами освіти уявлень про основні принципи, закони та детермінанти психічного розвитку особистості в онтогенезі; 2) розкрити специфіку психічного розвитку людини на різних етапах онтогенезу, підходи до періодизації психічного розвитку особистості; 3) сприяти набуттю здобувачами освіти глибоких знань щодо основних закономірностей та факторів психічного розвитку людини на різних етапах онтогенезу; 4) формувати вміння використовувати теоретичні знання для

	аналізу поведінки особистості різних вікових категорій; 5) сприяти оволодінню студентами навичок навчально-дослідної роботи при виконанні практичних завдань; 6) сприяти опануванню здобувачами освіти особливостей застосування методів вікової психології з метою формування вміння вибудовувати цілісну картину розвитку особистості та будувати прогнози її розвитку; 7) формувати вміння застосовувати отримані знання з вікової психології для розв'язання завдань в сфері професійної діяльності.
Програмні результати навчання	
Під час вивчення дисципліни «Вікова психологія» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності: Загальні: ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного ведення здорового способу життя. Фахові: ФК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. ФК02. Здатність до ретроспективного аналізу і вичизнення свого та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. ФК03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та чинників. ФК 04. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. ФК10. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. ФК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку у ФК13. Здатність розробляти та реалізовувати типові програми, спрямовані на профілактику відхилень у соціальному та особистісному статусі, психічному та професійному розвитку людини. ФК14. Здатність визначати та пояснювати психологічні механізми формування, функціонування та розвитку психічних явищ, процесів, властивостей, виокремлювати причинні фактори, що диференціюють характер їх індивідуального функціонування та розвитку. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні досягнути таких програмних результатів навчання: ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку. ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення професійних завдань.	

ПРН4.Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу літературних джерел, включаючи спеціальну термінологію для проведення дослідження. ПРН9.Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх роз'яснення. ПРН17.Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. ПРН. 19. Враховувати індивідуальну варіативність становлення людини як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності.		
Зміст курсу		
№ з/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як галузь психологічних знань	2
2	Тема 2. Становлення вікової психології як науки	2
3	Тема 3. Методи дослідження у віковій психології	2
4	Тема 4. Основні закономірності розвитку психіки в онтогенезі	4
5	Тема 5. Теорії психічного розвитку	2
6	Тема 6. Періодизації вікового розвитку	2
7	Тема 7. Пренатальний розвиток. Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти	2
8	Тема 8. Закономірності психічного розвитку в ранньому дитинстві	2
9	Тема 9. Особливості психічного розвитку дітей-дошкільників	4
10	Тема 10. Психічний розвиток в молодшому шкільному віці	4
11	Тема 11. Загальна характеристика періоду дорослішання. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку підлітків та юнацтва вікової психології	4
12	Тема 12. Психологічні особливості розвитку особистості в підлітковий період	4
13	Тема 13. Психологічні особливості розвитку у період ранньої юності	4
14	Тема 14. Психологічна характеристика періоду пізньої юності	4
15	Тема 15. Психологічні особливості розвитку в ранній дорослості	2
16	Тема 16. Особливості психічного розвитку в період середньої дорослості	4
	Усього:	56
№ з/п	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як галузь психологічних знань	2
2	Тема 2. Становлення вікової психології як науки	2
3	Тема 3. Методи дослідження у віковій психології	2
4	Тема 4. Основні закономірності розвитку психіки в онтогенезі	4
5	Тема 5. Теорії психічного розвитку	2

6	Тема 6. Періодизації вікового розвитку	2
7	Тема 7. Пренатальний розвиток. Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти	2
8	Тема 8. Закономірності психічного розвитку в ранньому дитинстві	2
9	Тема 9. Особливості психічного розвитку дітей-дошкільників	4
10	Тема 10. Психічний розвиток в молодшому шкільному віці	4
11	Тема 11. Загальна характеристика періоду дорослішання. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку підлітків та юнацтва вікової психології	4
12	Тема 12. Психологічні особливості розвитку особистості в підлітковий період	4
13	Тема 13. Психологічні особливості розвитку у період ранньої юності	4
14	Тема 14. Психологічна характеристика періоду пізньої юності	4
15	Тема 15. Психологічні особливості розвитку в ранній дорослості	2
16	Тема 16. Особливості психічного розвитку в період середньої дорослості	4

	Усього:	56
№ з/п	ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як галузь психологічних знань	6
2	Тема 2. Становлення вікової психології як науки	6
3	Тема 3. Методи дослідження у віковій психології	6
4	Тема 4. Основні закономірності розвитку психіки в онтогенезі	6
5	Тема 5. Теорії психічного розвитку	6
6	Тема 6. Періодизації вікового розвитку	6
7	Тема 7. Пренатальний розвиток. Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти	6
8	Тема 8. Закономірності психічного розвитку в ранньому дитинстві	8
9	Тема 9. Особливості психічного розвитку дітей-дошкільників	6
10	Тема 10. Психічний розвиток в молодшому шкільному віці	8
11	Тема 11. Загальна характеристика періоду дорослішання. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку підлітків та юнацтва вікової психології	8
12	Тема 12. Психологічні особливості розвитку особистості в підлітковий період	8
13	Тема 13. Психологічні особливості розвитку у період ранньої юності	8
14	Тема 14. Психологічна характеристика періоду пізньої юності	8
15	Тема 15. Психологічні особливості розвитку в ранній дорослості	8
16	Тема 16. Особливості психічного розвитку в період середньої дорослості	8
	Усього:	128

Пререквізити	Навчальна дисципліна «Вікова психологія» пов'язана тісними зв'язками з фізіологією вищої нервової діяльності людини, системою філософських та суспільствознавчих дисциплін.
Кореквізити	В той же час простежується зв'язок даної

	дисципліни із системою психологічних дисциплін. Для вікової психології базовою наукою є загальна психологія. Вікова психологія активно використовує наукові факти щодо специфіки, структури й проявів окремих психічних функцій як об'єктів психолого-педагогічного дослідження, а також загальнопсихологічну методологію психологічних досліджень.
Постреквізити	Післядипломне навчання та також закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами знань та вмінь з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки за освітнім рівнем магістр
Методи навчання	Викладання навчальної дисципліни «Вікова психологія» здійснюється із використанням системи методів і форм навчання як упорядкованих способів взаємопов'язаної діяльності викладачів і студентів, спрямованих на розв'язання психолого-педагогічних завдань. Програмою передбачено використання: • лекцій проблемного характеру; • розв'язання психологічних задач й аналіз проблемних ситуацій; • складання порівняльних таблиць, графічних схем; • анотування і реферування психологічної літератури; • підготовка повідомлень з конкретної теми; • методів інтерактивного навчання (дискусії, конференції тощо); • виконання завдань самостійної роботи; • робота в Інтернеті. Перевірка якості засвоєння навчальної дисципліни «Вікова психологія» здійснюється шляхом поточного контролю, формами якого є такі: • експрес-контроль підготовки здобувачів вищої освіти до заняття, тести досягнень; • володіння термінологією, адекватність використання термінологічного апарату психологічної науки; • оцінка роботи здобувачів вищої освіти протягом занять: тематичні виступи із презентаціями, участь у дискусіях, використання додаткових джерел у пошуку інформації тощо; • перевірка якості виконання самостійних робіт (конспектів першоджерел, рефератів, анотацій, написання есе, складання кейсів ситуацій для аналізу тощо);

	• модульні контрольні роботи.
Засоби діагностики	Форма поточного контролю – усне опитування, тестування на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань. Періодична форма контролю – виконання контрольних робіт, розробка проектів, планів, колоквиуми, творчі роботи. У процесі навчання студентів використовуються наступні методи контролю: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи практичного контролю, дидактичні тести, спостереження, методи програмованого контролю. Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється: • систематичний поточний контроль знань під час практичних занять у формі вибіркового усного опитування та практичних завдань, підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань. • модульний контроль у формі стандартизованого опитування за теоретичними питаннями, написання студентами поточних письмових тестових завдань, практичних завдань за означеними модулями.
Засоби контролю	поточний контроль, підсумковий контроль (іспит)
Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу	
1. Предмет і завдання вікової психології. Основні проблеми сучасної вікової психології. 2. Основні розділи вікової психології. Зв'язок вікової психології з окремими галузями психології. 3. Міжпредметні зв'язки вікової психології з іншими науками. 4. Фактори виникнення і розвитку вікової психології як науки, характеристика основних етапів. 5. Розвиток вікової психології в Україні. 6. Методологічні принципи вивчення психіки людини, основні аспекти їх реалізації у віковій психології. 7. Класифікація методів психологічного дослідження. Специфіка їх використання у віковій психології. 8. Характеристика методів дослідження у віковій психології. 9. Специфіка використання у віковій психології емпіричних методів дослідження. 10. Метод дослідження близнюків і його значення для вирішення питання про роль спадковості й середовища в психічному розвитку дитини. 11. Організація та основні етапи психологічного дослідження у віковій психології. 12. Поняття про розвиток, його ознаки. Типи та види розвитку. 13. Поняття про вік людини, різновиди віку. 14. Характеристика основних чинників психічного розвитку дитини (спадковість, середовище, активність). 15. Протиріччя як рушійна сила психічного розвитку. Основні протиріччя. 16. Характеристика закономірностей психічного розвитку (нерівномірність, сенситивність, кризовість окремих періодів розвитку та інші). 17. Акселерація та ретардація вікового розвитку.	

18. Теорії онтогенезу психіки людини, їх класифікація. Біогенетичний та соціогенетичний напрямки пояснення джерел розвитку психіки. Двофакторні теорії розвитку.
19. Психоаналітичні теорії онтогенезу психіки людини (З. Фройд, Е.Еріксон).
20. Теорії наuczіння (Б. Скіннер, Дж. Роттер, А. Бандура).
21. Когнітивні теорії онтогенезу психіки людини (Ж. Піаже, Дж. Брунер).
22. Персоногенетичні теорії розвитку (К. Роджерс, А. Маслоу та інші).
23. Екологічна теорія У. Бронфенбреннера.
24. Культурно-історична концепція Л. С. Виготського. Теорія розвитку вищих психічних функцій.
25. Поняття соціальної ситуації розвитку. Особливості соціальної ситуації розвитку на різних етапах онтогенезу.
26. Поняття провідної діяльності, її характерні ознаки і розвиваюче значення на різних етапах онтогенезу.
27. Вікові кризи та їх значення у розвитку особистості. Основні характеристики вікової кризи.
28. Психологічні новоутворення як проблема вікової психології. Пренатальний розвиток, його стадії.
29. Критичні періоди пренатального розвитку. Фактори і умови психічного ризику для майбутньої дитини.
30. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини. Криза новонародженості. Безумовні рефлекси та їх значення для розвитку дитини.
31. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність в немовлячому віці.
32. Особливості пізнавальної сфери немовлят.
33. Криза першого року життя: симптоми, шляхи подолання.
34. Центральні психологічні новоутворення немовлячого періоду.
35. Спілкування з дорослими і його значення в психічному розвитку немовляти. Феномен «госпіталізму» та його наслідки.
36. Виникнення прихильності у немовлят. Стадії реакції дитини на розлучення з матір'ю (за Дж. Боулбі).
37. Соціальна ситуація розвитку в ранньому дитинстві. Загальна характеристика умов психічного розвитку в переддошкільному віці.
38. Предметно-маніпулятивна діяльність як провідна у дітей раннього віку. Розвиток орудійних і предметних дій.
39. Особливості пізнавальної сфери у ранньому дитинстві: сприймання, пам'ять, мислення, увага.
40. Формування особистості дитини в ранньому дитинстві.
41. Криза третього року життя: симптоми, шляхи подолання.
42. Розвиток мовлення у дітей раннього та дошкільного віку.
43. Особливості спілкування в ранньому дитинстві з ровесниками та дорослими. Прив'язаність як основа гармонійного розвитку дитини.
44. Особливості соціальної ситуації розвитку в дошкільному віці.
45. Сюжетно-рольова гра як провідна діяльність у дошкільному віці.
46. Головні психічні новоутворення в дошкільний період: елементарні моральні почуття, внутрішнє мовлення тощо.
47. Особливості пізнавальної та емоційно-вольової сфер дошкільників.
48. Розвиток особистості у молодшому шкільному віці. Засвоєння моральних норм та правил поведінки. Самооцінка молодших школярів.
49. Особливості спілкування з дорослими та ровесниками у дошкільників. Ситуативно-ділова форма спілкування. Позаситуативно-ділова форма спілкування у старших дошкільників.
50. Психологічна готовність до шкільного навчання, її види та основні показники.
51. Особливості соціальної ситуації розвитку в молодшому шкільному віці.
52. Характеристика учбової діяльності як провідної діяльності молодшого шкільного віку. Динаміка змін ставлення до навчання.

53. Характеристика розумового розвитку молодшого школяра. Проблема сенситивності даного віку до певних форм навчання.
54. Характеристика емоційно-вольової сфери молодших школярів.
55. Криза шостого-сьомого року життя: симптоми, особливості.
56. Адаптації молодшого школяра до навчання у школі. Основні види труднощів першокласників.
57. Роль однолітків в психічному розвитку молодшого школяра. Вплив педагогічного спілкування на характер стосунків учнів початкових класів.
58. Особливості спілкування молодшого школяра зі значимими дорослими (учителями, батьками).
59. Основні психологічні новоутворення молодшого шкільного віку.
60. Стили батьківського спілкування з дітьми та їх вплив на психосоціальний розвиток дітей.
61. Поняття про психічний розвиток, його ознаки, типи та види. Проблема психічного розвитку в дорослому віці.
62. Фактори та рушійні сили психічного розвитку. Сфери розвитку, їх характеристики.
63. Основні закономірності онтогенезу психіки людини.
64. Вікові кризи та їх значення у розвитку особистості.
65. Ненормативні кризи в період дорослості, їх характеристика.
66. Методи дослідження у віковій психології. Особливості проведення спостереження, експерименту, бесід та тестування з особами різного віку.
67. Специфіка соціальної ситуації розвитку на різних етапах онтогенезу.
68. Поняття провідної діяльності, її характерні ознаки та специфіка на різних етапах онтогенезу.
69. Поняття «новоутворення». Характеристика центральних новоутворень на різних етапах вікового розвитку.
70. Загальна характеристика періоду дорослішання. Анатомо-фізіологічна перебудова організму підлітка та її вплив на психіку.
71. Характеристика психосексуального розвитку в підлітковому та ранньому юнацькому віці.
72. Характеристика соціальної ситуації розвитку у підлітковому віці.
73. Вікова криза підліткового віку: теоретичні підходи до пояснення її сутності та можливостей вирішення. Структура симптомокомплексу кризи підліткового віку.
74. Проблема визначення провідної діяльності у підлітковому віці. Інтимно-особистісне спілкування як провідна діяльність у підлітковому віці.
75. Специфіка та розвивальна роль учбової діяльності у підлітковому віці.
76. Основні новоутворення особистісного розвитку підлітка, характеристика змін у самосвідомості підлітка (почуття дорослості та Я-концепція).
77. Специфіка когнітивного розвитку в підлітковому віці. Розвиток критичного та креативного мислення підлітків.
78. Девіантна поведінка у підлітковому віці та можливості її попередження.
79. Юнацький період розвитку, його загальна психологічна характеристика. Особливості анатомо-фізіологічного розвитку та статевої самосвідомості в юності.
80. Специфіка соціальної ситуації розвитку у період ранньої та пізньої юності. Варіанти життєвого шляху у пізній юності.
81. Криза ідентичності як нормативна криза юнацького періоду психічного розвитку.
82. Учбово-професійна діяльність та її розвивальне значення в юнацькому віці.
83. Основні новоутворення юнацького віку. Життєві плани та їх характеристики.
84. Особливості спілкування з дорослими та однолітками в ранній і пізній юності. Дружба та кохання юнацькому віці.
85. Розвиток особистості в ранній та пізній юності. Центральні новоутворення юнацького віку.
86. Особистісне та професійне самовизначення в періоді юності.
87. Характеристика кризи пізньої юності.
88. Юнацька субкультура, причини її виникнення та вплив на розвиток особистості.

89. Загальна психологічна характеристика періоду дорослості.
90. Дорослість і зрілість: співвідношення понять. Види зрілості. Ознаки психологічної зрілості людини.
91. Особливості соціальної ситуації розвитку в ранній дорослості. Основні завдання особистісного становлення у період ранньої дорослості.
92. Центральні новоутворення періоду ранньої дорослості: сімейні стосунки та почуття професійної компетентності.
93. Особливості розвитку пізнавальних психічних процесів та емоційної сфери в ранній дорослості.
94. Характеристика емоційно-вольової сфери підлітків. Психологічні особливості розвитку вольових якостей особистості на етапі дорослішання.
95. Специфіка особистісного розвитку у період ранньої дорослості.
96. Особливості спілкування дорослих. Дружба та кохання в ранній дорослості.
97. Специфіка вікової кризи періоду ранньої дорослості. Криза 30 років як криза смислу життя.
98. Загальна характеристика періоду середньої дорослості. Психофізіологічні, морфофункціональні зміни та стан здоров'я в цей період.
99. Соціальна ситуація розвитку у період середньої дорослості. Основні завдання життєвого циклу у період дорослості (за Р. Хейвігхерстом).
100. Професійна діяльність як провідна у періоді зрілості.
101. Стадії розвитку інтелектуальних функцій дорослої людини (за У. Шейо).
102. Центральні новоутворення в період середньої дорослості.
103. Психосоціальний розвиток у період середньої дорослості.
104. Криза середини життя, її характеристика (Д. Левінсон, Р. Гоулд). Феномен «спустошеного гнізда» у середній дорослості.
105. Загальна характеристика періоду пізньої дорослості. Психофізіологічні і морфофункціональні зміни на етапі пізньої дорослості.
106. Соціальна ситуація розвитку в пізній дорослості. Задачі розвитку. Варіанти пенсійного життя.
107. Вікові зміни пізнавальної та емоційно-вольової сфер в пізній дорослості.
108. Особливості міжособистісних стосунків в пізній дорослості. Проблема самотності людей похилого віку.
109. Характеристика кризи пізньої дорослості.
110. Ставлення до смерті людей похилого віку. Види та стратегії адаптації до старіння.
111. Структура життєвого шляху особистості (життєва позиція, стратегія, життєві кризи та ситуації, життєві домагання та орієнтації тощо).
112. Досягнення «акме» у дорослому віці. Проблема самореалізації акмеологічного потенціалу особистості.

Політика курсу

Навчальна дисципліна «Віковапсихологія» спеціальності 053Психологія.

При вивченні навчальної дисципліни «Віковапсихологія» здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування практичних занять, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до занять, підготовку презентацій.

Запізнені завдання (письмові роботи). Здобувачам вищої освіти, які вчасно не мають можливості скласти домашні завдання викладач надає можливість для їх повторного виконання й складання у визначеним ним термін.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем,

незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, скласти (перескласти) екзамен, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика оцінювання курсу

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного, кредитного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Комплексна діагностика знань, умінь та навичок студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного і підсумкового контролю знань (іспиту).

Форма поточного контролю – усне опитування, тестування на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань.

Періодична форма контролю – виконання комплексних контрольних робіт, розробка проектів, колоквиуми, творчі роботи.

Форма підсумкового контролю – іспит на основі суми балів набраних за кожний модуль (відвідування занять, практичну та самостійну роботу) та складання власне іспиту.

Критеріями оцінювання є:

У процесі оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни «Вікова психологія» враховуються:

- знання здобувачів освіти;
- активність здобувачів освіти при обговоренні проблемних питань під час лекцій та практичних занять;
- здатність аргументовано доводити власну думку;
- навички використання ІТ-технологій, супровід відповіді на практичних заняттях презентацією значимих блоків інформації;
- вміння застосовувати набуті знання при розв'язанні практичних завдань та психологічних задач;
- навички коректного опрацювання наукової інформації із дотриманням принципів академічної доброчесності;
- навички самостійної роботи.

Оцінюванню підлягають:

- характеристики відповіді: елементарна, фрагментарна, неповна, повна, логічна, доказова, обґрунтована, творча;
- якість знань: правильність, повнота, осмисленість, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;
- ступінь сформованості загальнонавчальних та предметних умінь та навичок, предметних компетентностей;
- рівень оволодіння розумовими операціями (аналіз, синтез, порівняння, вміння робити висновки тощо);
- досвід науково-дослідницької діяльності: вміння виявляти і вирішувати проблеми, формулювати гіпотези, аргументовано доводити свою думку;
- самостійність оцінних суджень.

Оцінювання роботи студентів під час практичних занять

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти отримує на кожному практичному

занятті - 2 бали.

Після закінчення курсу проводиться одна модульна контрольна робота. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти отримує за модульну контрольну роботу – 6 балів.

Розподіл балів за поточне навчання

ЗМ1						ЗМ1 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
ЗМ3				ЗМ4				Модульна контрольна робота	Іспит	Сума
1	2	3	4	5	6	7	8			
3	3	3	3	3	3	3	3			

Оцінювання екзамену. Екзаменаційний білет містить три питання. Максимальна кількість балів за відповіді: перше питання – 12 балів, друге питання – 12 балів, третє питання у вигляді психологічної задачі – 16 балів. Максимальна кількість балів – 40.

Мінімальна кількість балів, яку здобувачу необхідно набрати на екзамені, щоб його відповідь могла бути оцінена позитивно – 12 балів.

Критерії оцінювання відповідей студентів на екзаменів

Загальна оцінка виводиться із підсумку оцінок за кожне питання у білеті.

Критерії для оцінювання відповідей на перші 2 теоретичні питання у білеті:

- повнота та глибина розкриття матеріалу питання,
- послідовність та аргументованість викладу,
- рівень науковості у розкритті матеріалу,
- точність визначень і понять,
- наявність висновків та узагальнень.

Шкала оцінювання ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна

1. Мухіна Л. М. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. для дистанційної та самостійної форми навчання. - Миколаїв: НУК ім. адмірала Макарова, 2022. 111 с.
2. Мудрак І.А. Психологія (Вікова, педагогічна та спеціальна психологія): навч. посіб. до практичних занять. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 30 с.

3. Вікова психологія/ за. ред. Г.С.Костюка. – К., 1976.
4. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник/ О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська та ін. – К., 2001
5. Заброцький М.М. Вікова психологія: Курс лекцій – К., 1998
6. Савчин М.В., Василенко Л.Н. Вікова психологія: навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2006.
7. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 376 с. **Додаткова**
1. Основи практичної психології / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. – К.: Либідь, 2006.
2. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів : Растр-7, 2019. 172 с.
3. Савчин М. В., Василенко Л. А. Вікова психологія: навч. посібник, 5-ге видання, перероблене, доповнене. Київ : ВЦ «Академія», 2021. 376 с.
4. Савчин М. В. Загальна психологія : навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 344 с.
5. Сергєєнкова О.П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 376 с.